

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи та
міжнародних зв'язків

 Оксана ГОДОВАНЕЦЬ
«___» _____ 2025 р.

ДОВІДНИК (СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни
«АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ»

Галузь знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
(код і назва галузі знань)

Спеціальність II Стоматологія
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
(аспіранти)

Курс навчання 1

Форма здобуття освіти очна (денна, вечірня) / заочна
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра психології та філософії
(назва кафедри)

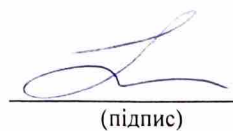
Схвалено на засіданні кафедри психології та філософії 25 серпня 2025 року (протокол №1).

Завідувач кафедри, проф.

 Алла БОРИСЮК
(підпис)

Схвалено предметною методичною комісією з суспільних та гуманітарних дисциплін 26 серпня 2025 року (протокол №1).

Голова предметної методичної
комісії, доц.

 Ніна ЗОРІЙ
(підпис)

Чернівці, 2025

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Психології та філософії
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Зорій Ніна Іванівна – кандидатка філософських наук, доцентка закладу вищої освіти кафедри психології та філософії zoryj@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/psihologiyi-ta-filosofiyi/
Веб-сайт кафедри	https://psychology.bsmu.edu.ua/
E-mail	psychology@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Героїв Майдану, 3
Контактний телефон	—

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів	2
Загальна кількість годин	60
Лекції	10
Практичні заняття	20
Самостійна робота	30
Вид заключного контролю	залік

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Навчальна дисципліна «Академічна доброчесність в освітньо-науковому просторі» вивчає **освітній процес і науково-дослідну діяльність у вищій школі в контексті дотримання принципів академічної доброчесності**, академічна культура, загальні морально-етичні принципи та правила поведінки, якими мають керуватися у своїй діяльності здобувачі освіти під час освітнього процесу, умови прояву недоброчесної поведінки та відповідальність за порушення норм академічної доброчесності.

Навчальна дисципліна дає знання про **принципи, норми, механізми, інструменти та практики забезпечення академічної доброчесності в освітньому і науково-дослідному процесі**, а також **формування на їхній основі у здобувачів освіти культури академічної відповідальності та етики**.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу – <https://cutt.ly/ArUqCMFh>;
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу – <https://cutt.ly/yrUqVPvn>;
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять – <https://cutt.ly/jrUqBS36>;
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти – <https://cutt.ly/3rUqMAbV>;
- Кодекс академічної доброчесності – <https://cutt.ly/FrUq1ljK>;
- Положення про запобігання академічному плагиату – <https://cutt.ly/MrUq6QAt>;
- Положення про порядок та умови обрання здобувачами освіти вибірових дисциплін – <https://cutt.ly/srUwo6Ci>;
- Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти – <https://cutt.ly/SrUwp1ie>;
- Правила поведінки здобувачів освіти – <https://cutt.ly/ErUq72rZ>;
- Правила внутрішнього трудового розпорядку – <https://cutt.ly/UrUwiACe>.

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету та правил поведінки здобувачів освіти, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та співробітниками кафедр, закладів охорони здоров'я тощо;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.5. Політика щодо відвідування занять здобувачами освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.6. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
психологія та педагогіка вищої школи	етика і методологія наукового дослідження
українська мова за професійним спрямуванням	риторика
соціологія медицини	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є – **розвиток у здобувачів освіти системи знань про сутність, принципи, цінності та нормативно-правові засади академічної доброчесності, навичок практичного застосування цих принципів у навчальній та науково-дослідній діяльності, виховання культури доброчесності, відповідальності та етичної поведінки як основи професійної та громадянської позиції майбутнього професіонала-стоматолога, науковця, педагога, формування нетерпимості до проявів недоброчесної поведінки та засвоєння засобів популяризації поведінки академічної доброчесності з метою забезпечення якості освіти, довіри до результатів навчання та наукових досягнень.**

6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- засвоєння здобувачами освіти поняття, сутності та принципів академічної доброчесності; цінностей та етичних і засад академічної культури;
- вивчення нормативно-правової бази України та міжнародних документів щодо забезпечення академічної доброчесності в освітньому та науковому процесах закладів вищої освіти;
- аналіз основних і форм та проявів академічної недоброчесності (плагіат, списування, фальсифікація, фабрикація, хабарництво тощо);
- формування цінностей академічної доброчесності;

- розвиток навичок правильного цитування, посилання на джерела інформації та уникнення плагіату;
- ознайомлення з методологією академічного письма та коректного оформлення наукових робіт;
- вивчення застосування антиплагіатних інструментів під час проведення науково-пошукової роботи;
- формування вміння ідентифікувати та аналізувати конфліктні етичні ситуації, що виникають у освітньому та науковому процесі та аналізувати механізми відповідальності за їх порушення;
- виховувати у здобувачів освіти відповідальне ставлення до навчання і наукової діяльності, повагу до інтелектуальної власності та результатів чужої праці;
- сприяти розвитку культури доброчесності, справедливості, довіри й прозорості у академічному просторі закладу вищої освіти;
- усвідомлення розуміння академічної доброчесності як складової професійної етики та громадянської зрілості стоматолога-науковця.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. Інтегральна компетентність:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології і дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

7.2. Загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності.
- ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.

7.3. Фахові (спеціальні) компетентності спеціальності:

- СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях.
- СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних проєктів у сфері стоматології усно і письмово державною мовою та однією з офіційних мов Європейського Союзу, оприлюднювати результати досліджень у провідних міжнародних наукових виданнях.
- СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах вищої освіти.
- СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.
- СК06. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.
- СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.
- СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Навчальна дисципліна забезпечує формування таких результатів навчання (РН):

- РН 01. Мати концептуальні та методологічні знання зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання

нових знань та/або здійснення інновацій.

РН 04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявні літературні дані.

РН 05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу медико-біологічної інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН 09. Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

Знати:

- сутність, принципи та цінності академічної доброчесності;
- основні поняття: «плагіат», «фабрикація», «фальсифікація», «самоплагіат», «академічний плагіат», «академічна культура» тощо;
- види академічних порушень та їх наслідки для здобувача освіти, закладу освіти та суспільства;
- основні положення Закону України «Про освіту» (ст. 42 «Академічна доброчесність»); Закону України «Про вищу освіту» інших нормативних актів та внутрішніх документів ЗВО, що регулюють дотримання академічної доброчесності;
- міжнародні стандарти й кодекси етики у сфері освіти та науки;
- основні правила академічного письма та наукової комунікації;
- вимоги до оформлення наукових і навчальних робіт, правильного цитування та посилання на джерела;
- інструментарій перевірки текстів на плагіат;
- значення академічної доброчесності для розвитку науки, освіти і професійної діяльності;
- етичні норми взаємодії в освітньому та науковому середовищі.

Уміти:

- правильно оформлювати наукові, навчальні та кваліфікаційні роботи відповідно до вимог академічної доброчесності;
- здійснювати коректне цитування, робити бібліографічні посилання та уникати плагіату;
- користуватися програмними інструментами перевірки текстів на плагіат та сервісами для керування бібліографією.
- визначати прояви академічної недоброчесності;
- виявляти ознаки плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, самоплагіату;
- критично аналізувати інформаційні джерела й обирати надійні та достовірні.
- ухвалювати етичні рішення у конфліктних ситуаціях під час навчання чи проведенні наукового дослідження;
- дотримуватися принципів доброчесності, справедливості, прозорості та відповідальності в освітньому та науковому середовищі;
- виявляти повагу до інтелектуальної власності та результатів праці інших;
- працювати у команді, дотримуючись правил академічної доброчесності;
- застосовувати норми академічної етики у взаєминах зі здобувачами освіти, викладачами та науковцями.

Демонструвати:

- знання нормативно-правової основи дотримання норм академічної доброчесності у закладах вищої освіти;

- цінності принципів академічної доброчесності (чесність, справедливість, довіра, повага, відповідальність, прозорість);
- повагу до інтелектуальної власності та авторських прав;
- нетерпимість до проявів академічної недоброчесності (плагіат, списування, фальсифікація, корупція тощо);
- готовність відповідально виконувати навчальні та науково-дослідні завдання;
- дотримання норм академічної етики у взаєминах із викладачами, колегами та партнерами;
- відкритість до конструктивної критики та здатність до об'єктивного оцінювання результатів власної й чужої праці;
- результати власних наукових досліджень;
- здатність обґрунтовувати власні ідеї з посиланням на достовірні джерела;
- готовність застосовувати знання і навички академічного письма та цитування у практичній діяльності;
- активну позицію у протидії порушенням академічної доброчесності.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

9.1. Конкретні цілі вивчення модуля (змістових модулів).

Змістовий модуль 1. Академічна доброчесність як інструмент підвищення якості освіти і науки.

Конкретні цілі:

- знати норми законодавства, внутрішню правову базу закладу вищої освіти з питань академічної доброчесності;
- знати міжнародний досвід та впровадження практик із забезпечення академічної доброчесності;
- знати цінності та принципи академічної доброчесності;
- знати європейські стандарти і рекомендації внутрішнього забезпечення якості у вищій освіті;
- знати особливості укладання етичного кодексу академічної установи;
- знати діяльність етичних комісій та інструменти підвищення ефективності впровадження кодексу академічної етики;
- знати складові академічної культури;
- знати прояви академічної недоброчесності, сформувати систему відповідальності за порушення академічної доброчесності;
- запобігати й боротися з проявами академічної недоброчесності;
- формувати культуру академічної доброчесності в освітній та науковій спільноті;
- розкрити зміст і значення принципів академічної доброчесності в сучасній освіті й науці;
- ознайомити з основними нормативно-правовими документами, що регулюють питання академічної доброчесності в Україні та міжнародному контексті;
- показати взаємозв'язок між дотриманням академічної доброчесності й рівнем довіри до результатів наукових досліджень;
- сформувати навички запобігання академічним порушенням у власній науковій і педагогічній діяльності;
- розвивати здатність до саморефлексії, етичної відповідальності та культури наукової комунікації.

Змістовий модуль 2. Інтелектуальна власність та академічна доброчесність

Конкретні цілі:

- порядок здійснення наукового та освітнього процесів в університеті, канали наукової комунікації;
- методи інформаційного пошуку джерел для навчання, наукової діяльності;

- заходи щодо запобігання академічному плагіату в університеті;
- застосовувати на практиці основні положення українського законодавства з питань академічної доброчесності;
- оформляти результати наукових досліджень, створювати й укладати академічні тексти на основі принципів академічної доброчесності;
- виявляти порушення академічної доброчесності та їхні наслідки в освітньому й науковому середовищі;
- застосовувати системи перевірки на текстові збіги для виявлення плагіату в академічних роботах;
- сформувані у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня освіти системне розуміння взаємозв'язку між правами інтелектуальної власності та принципами академічної доброчесності;
- навчитися коректно використовувати результати інтелектуальної діяльності, дотримуючись етичних і правових норм наукової комунікації;
- розкрити сутність понять *інтелектуальна власність, авторське право, суміжні права* у контексті наукової діяльності;
- знати нормативно-правові акти, що регулюють захист прав інтелектуальної власності в Україні та міжнародному просторі;
- показати взаємозв'язок між дотриманням авторських прав і принципами академічної доброчесності;
- сформувати вміння правильно цитувати, посилаючись на джерела, уникати плагіату й інших академічних порушень;
- розвивати відповідальне ставлення до створення, використання та поширення результатів інтелектуальної діяльності;
- сприяти розвитку культури академічного письма, поваги до чужої інтелектуальної праці та власних авторських прав.

9.2. Тематична структура модуля (змістових модулів).

Тема 1. Академічна доброчесність як основа освітньої та наукової діяльності. Політика та інструменти формування академічної доброчесності у закладах вищої освіти.

Мета: ознайомити аспірантів із законодавчою базою (Закон України «Про освіту» та Закон України «Про вищу освіту»), які визначають засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності у закладах вищої з поглибленим вивченням основ академічної доброчесності, формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня освіти розуміння сутності, принципів і механізмів забезпечення академічної доброчесності як фундаментальної складової якості вищої освіти та наукових досліджень.

Зміст. Хронологія прийняття декларативних документів щодо принципів академічної доброчесності, норми законодавства, внутрішньо-правова база закладу вищої освіти з питань академічної доброчесності; міжнародний досвід та впровадження практик із забезпечення академічної доброчесності; поняття академічної доброчесності; умови впровадження принципів академічної доброчесності в українських закладах вищої освіти; запровадження системи внутрішнього і зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Поняття, принципи, функції академічної доброчесності. Вплив академічної доброчесності в освітньо-науковому середовищі ЗВО на утвердження довіри до результатів наукових досліджень. **Нормативно-правові засади забезпечення академічної доброчесності.** Законодавче забезпечення в Україні. Міжнародні підходи та стандарти (Асоціація університетів Європи EUA, Європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти ENQA, UNESCO). **Типові академічні порушення: види, причини, наслідки.** **Інституційна політика доброчесності у закладах вищої освіти.**

Тема 2. Хронологія прийняття декларативних документів щодо принципів академічної доброчесності.

Мета: сформувані у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня освіти цілісне уявлення про історичний розвиток та еволюцію міжнародних і національних декларацій, хартій,

кодексів і стандартів, які визначають засади академічної доброчесності, а також показати їхній вплив на становлення сучасних систем забезпечення якості освіти й науки.

Зміст. Витоки міжнародних ініціатив з утвердження академічної доброчесності. Перші етичні кодекси університетів XX ст. Академічна доброчесність як складова університетської автономії. **Основні декларативні документи і хронологія їх прийняття: 1948 р.** – *Загальна декларація прав людини* (ООН): право на освіту, свободу думки й наукових досліджень. **1997 р.** – *Лисабонська конвенція про визнання кваліфікацій у сфері вищої освіти в Європейському регіоні* (Рада Європи, ЮНЕСКО). **1999 р.** – *Болонська спільна декларація міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти»*: академічна мобільність, створення системи кредитів на зразок Європейської системи трансферу оцінок (ECTS), якість освіти. **2005 р.** – *Бергенське комюніке*: поява поняття «академічна доброчесність» у контексті Європейського простору вищої освіти. **2010 р.** – *Будапештсько-Віденська декларація*: підкреслення ролі довіри, етичності й прозорості у науці. **2017 р.** – *European Code of Conduct for Research Integrity*: чотири ключові принципи – чесність, надійність, об'єктивність, відповідальність. **2021 р.** – *UNESCO Recommendation on Open Science*: поєднання доброчесності з відкритістю даних і публікацій. Європейський кодекс дослідницької доброчесності. **Національний контекст:** Закон України «Про освіту» (2017), стаття 42 «Академічна доброчесність». Розвиток кодексів академічної доброчесності в українських ЗВО. Впровадження процедур перевірки академічних текстів, етичних комісій, політик доброчесності. **Вплив декларативних документів на систему забезпечення якості освіти та науки.** Інституційна відповідальність, прозорість, репутаційна культура. Академічна доброчесність як складова внутрішньої системи якості.

Тема 3. Цінності академічної доброчесності.

Мета: дотримання вимог законодавства України щодо реалізації освітньої політики та підвищення якості освіти вимагає впровадження в академічному просторі закладу вищої освіти цінностей академічної доброчесності. Сприяння формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня освіти глибокого розуміння базових цінностей академічної доброчесності як морально-етичної основи наукової діяльності, навчання та академічної культури; формувати здатність дотримуватися цих цінностей у власній дослідницькій і педагогічній практиці.

Зміст. Цінності та принципи академічної доброчесності. Умови забезпечення утвердження принципів академічної доброчесності: створення методичних рекомендацій щодо роз'яснення та впровадження принципів академічної доброчесності. Аналіз етичних дилем у науковій діяльності. Академічна доброчесність як прояв етичної культури науки. Цінності як основа академічної репутації. **Базові цінності академічної доброчесності (за міжнародними документами): Чесність (Honesty):** правдивість у дослідженнях, навчанні, публікаціях. **Довіра (Trust):** основа ефективної академічної комунікації. **Справедливість (Fairness):** неупередженість у оцінюванні та партнерських стосунках. **Повага (Respect):** до прав авторства, різноманітності думок і культур. **Відповідальність (Responsibility):** усвідомлення наслідків власних рішень у науковій діяльності. **Сміливість (Courage):** готовність відстоювати істину та протидіяти порушенням. **Інтеграція цінностей академічної доброчесності в освітній процес і наукові дослідження.** Етична культура викладача і науковця. Формування доброчесного академічного середовища. Виховання доброчесності у студентів через приклад і комунікацію. **Цінності академічної доброчесності в контексті якості освіти.** Взаємозв'язок між академічними цінностями та репутаційним капіталом ЗВО. Академічна доброчесність як критерій акредитації освітніх програм. **Український і міжнародний досвід утвердження цінностей академічної доброчесності.**

Тема 4. Поняття академічної культури. Етичний кодекс академічної установи.

Мета: Сприяти усвідомленню аспірантами сутності академічної культури як системи духовно-моральних, інтелектуальних і поведінкових норм, що визначають стиль наукової та освітньої діяльності; сформувати розуміння ролі Етичного кодексу як регулятора академічних відносин і гаранта дотримання принципів академічної доброчесності. Розкрити зміст поняття «академічна культура» та її складові. Показати зв'язок академічної культури з

академічною доброчесністю та якістю освіти. Ознайомити з функціями, структурою та принципами Етичного кодексу академічної установи. Розвивати здатність діяти відповідно до етичних стандартів у науковому й освітньому середовищі. Сприяти формуванню особистої академічної відповідальності та етичного мислення.

Зміст. Поняття та сутність академічної культури. Академічна культура як частина загальної культури особистості науковця. Історичні витoki академічної культури (університетські традиції, гуманістичні цінності, наукова етика). Структура академічної культури: когнітивна (знання, мислення, компетентність); ціннісна (етичні орієнтири, мотивація, доброчесність); поведінкова (норми спілкування, академічний етикет, відповідальність). **Функції академічної культури:** регулятивна (визначає норми взаємодії у науковому середовищі); виховна (формує академічну ідентичність і професійну етику); інтеграційна (забезпечує згуртованість академічної спільноти); ціннісно-сміслова (підтримує ідеали істини, свободи думки, відповідальності). **Етичний кодекс академічної установи: призначення та структура.** Мета і принципи створення Етичного кодексу (чесність, повага, толерантність, справедливість, відповідальність). Основні розділи: загальні положення, етичні норми у навчанні, дослідженнях, комунікаціях, публікаціях, врегулювання конфліктів. Механізми реалізації кодексу: етична комісія, внутрішні процедури, система заохочень і санкцій. Приклади кодексів провідних університетів України та світу. Етичний кодекс як інструмент формування та підтримання академічної культури. Культура довіри і взаємоповаги у науковій спільноті. Вплив академічної культури на репутацію закладу вищої освіти.

Тема 5. Процедура встановлення фактів порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності та запобігання порушення академічної доброчесності.

Мета: проведення аналізу освітньої діяльності закладів вищої освіти щодо недоброчесних практик, які своєю чергою потребують нормативно-правового супроводу. Тлумачення механізму притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності в закладі вищої освіти. Формування у аспірантів цілісного розуміння механізмів виявлення, розгляду й документального фіксування випадків порушення академічної доброчесності; ознайомлення з принципами академічної відповідальності, видами порушень і засобами їх запобігання; розвиток здатності діяти етично та правомірно у ситуаціях, пов'язаних із конфліктами в освітньо-науковому просторі зов. Обґрунтування сутності понять «порушення академічної доброчесності» та «академічна відповідальність». Аналіз видів академічних порушень та їх наслідків для учасників освітньо-наукового процесу. Процедура встановлення фактів порушень відповідно до чинного законодавства України. Організаційно-правові механізми реагування на порушення доброчесності у зов. Формування етичного академічного середовища

Зміст. Поняття академічного порушення. Академічна недоброчесність як протилежність принципам чесності, справедливості, довіри, поваги та відповідальності. Закон України «Про освіту» (ст. 42): визначення, суб'єкти, види порушень. **Види порушень академічної доброчесності: Плагіат** – привласнення чужих ідей, результатів або текстів без посилання. **Самоплагіат** – повторне використання власних текстів без зазначення джерела. **Фабрикація і фальсифікація** даних, результатів, експериментів. **Списування** під час навчання чи атестації. **Підкуп, несанкціонована допомога, обман, маніпуляції.** **Неправильне цитування, порушення авторського права, недостовірне рецензування.** **Процедура встановлення фактів порушення академічної доброчесності:** ініціювання розгляду (скарга, заява, звернення, виявлення комісією). Створення або залучення **комісії з питань академічної доброчесності /етичної комісії**. Етапи процедури: Реєстрація звернення та попередній аналіз доказів. Проведення експертизи або перевірки (зокрема, програмами антиплагіату). Засідання комісії, заслуховування сторін. Прийняття рішення та його документальне оформлення. Інформування учасників та застосування санкцій. Принципи проведення процедури: об'єктивність, прозорість, конфіденційність, право на захист. **Академічна відповідальність за порушення:** Види відповідальності відповідно до закону: анулювання оцінки, роботи, кваліфікації, диплома; позбавлення наукового ступеня

чи звання; дисциплінарні стягнення, публічне вибачення, заборона публікації тощо. Відповідальність закладу освіти за не вжиті заходи щодо порушень. **Запобігання академічним порушенням:** Формування культури доброчесності через навчання, науку, приклад і підтримку. Політика превенції: розроблення кодексів честі, внутрішніх положень, етичних комісій. Використання систем перевірки текстів на плагіат, навчання академічному письму. Профілактичні семінари, тренінги, відкриті дискусії з питань етики досліджень. **Роль викладача і наукового керівника у профілактиці порушень.** Етичне наставництво, обговорення стандартів академічної поведінки. Створення доброзичливого, прозорого, недискримінаційного освітнього середовища

Змістовий модуль 2. Інтелектуальна власність та академічна доброчесність

Тема 6. Поняття інтелектуальної власності у системі наукової діяльності.

Мета: сформулювати поняття інтелектуальної власності та користуватися засобами перевірки академічних текстів на плагіат, цілісне уявлення про сутність інтелектуальної власності, її види, правові та етичні засади використання результатів інтелектуальної діяльності у науковій сфері; розвивати розуміння ролі інтелектуальної власності як складової академічної доброчесності та як інструменту забезпечення якості наукових досліджень.

Зміст. Інтелектуальна власність: поняття, основні складники, мета і форми охорони інтелектуальної власності; основні категорії (авторське право, суміжні права, патентне право, торговельні марки, промислові зразки тощо). Інтелектуальна власність у контексті науково-дослідної та освітньої діяльності. Правовий статус результатів наукової праці (дисертацій, статей, наукових звітів, винаходів, програм, баз даних). Види об'єктів інтелектуальної власності у сфері науки й освіти. Механізми охорони прав інтелектуальної власності у зв'язку з науковими установами. Авторські права дослідника: особисті немайнові та майнові права, порядок їх реалізації. Академічна доброчесність і права інтелектуальної власності: взаємозв'язок етичних і правових аспектів. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності в освітньо-науковій діяльності.

Тема 7. Академічна доброчесність та право інтелектуальної власності.

Мета: сформулювати розуміння взаємозв'язку між академічною доброчесністю та дотриманням прав інтелектуальної власності; розвивати здатність коректно використовувати результати інтелектуальної діяльності інших осіб у власних наукових роботах; виховувати відповідальне ставлення до дотримання етичних і правових норм академічного письма.

Знати основні принципи академічної доброчесності та їх зв'язок із правами інтелектуальної власності; законодавчі норми України щодо академічної доброчесності та авторського права; види академічних порушень і відповідальність за них. Визначати випадки порушення академічної доброчесності, пов'язані з неправомірним використанням чужих результатів; застосовувати правила академічного цитування й оформлення бібліографічних посилань; правильно використовувати ліцензійні та відкриті ресурси у науковій діяльності.

Зміст. Академічна доброчесність як гарантія дотримання авторських прав. Плагіат як форма порушення інтелектуальної власності. Етичні аспекти співавторства та рецензування. Взаємозв'язок між академічною доброчесністю та інтелектуальною власністю: етичний і правовий виміри. Академічна доброчесність як гарантія дотримання авторських прав у науковій діяльності. Плагіат, самоплагіат, фальсифікація, фабрикація як порушення принципів доброчесності й авторського права. Авторство і співавторство в наукових працях: етичні стандарти визначення внеску. Використання відкритих освітніх і наукових ресурсів. Роль академічних інституцій у захисті авторських прав і запобіганні порушенням доброчесності. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності у наукових публікаціях. Практика перевірки на плагіат у дисертаційних роботах, статтях, наукових звітах. Коректне цитування, посилання на джерела та належне використання чужих результатів досліджень. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. Оформлення цитувань, посилань та списку використаних джерел у наукових статтях. Українські стандарти і правила оформлення посилань і цитувань в освітніх та наукових роботах. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах. Бібліографічні менеджери.

Тема 8. Сучасні системи перевірки академічних текстів на плагіат.

Мета: сформувати у аспірантів знання про принципи роботи, можливості та обмеження сучасних систем перевірки текстів на наявність плагіату; навчити ефективно використовувати ці системи у науковій діяльності, розуміти критерії оцінювання академічної доброчесності текстів і формувати навички самоперевірки власних робіт на доброчесність

Зміст. Системи для перевірки текстів на ознаки плагіату. Призначення систем пошуку ознак плагіату. Сучасні системи перевірки академічних текстів на плагіат у світі. Академічні роботи, що підлягають перевірці на плагіат. Загальна схема перевірки академічних робіт на плагіат. Критерії оцінювання схожості/ідентичності/запозичень у творах. Робота з джерелами збігів. Завантаження звіту. Експертна оцінка. Сервіси визначення авторства. Поняття плагіату як порушення академічної доброчесності та прав інтелектуальної власності. Основні типи текстових збігів і форми плагіату (прямий, мозаїчний, перекладний, самоплагіат тощо). Системи та програми для перевірки текстів на плагіат: **Антиплагіат (Україна)** – функції, алгоритми, особливості використання у ЗВО. **StrikePlagiarism, Unicheck, Turnitin, iThenticate, Grammarly, PlagScan, PlagiarismCheck.org** – принципи роботи, порівняльна характеристика. Алгоритми пошуку текстових збігів: лексичні, синтаксичні, семантичні та гібридні методи. Критерії визначення рівня унікальності тексту. Використання систем перевірки під час підготовки дисертацій, статей, звіту. Роль наукового керівника і здобувача у запобіганні академічним порушенням через використання цифрових інструментів. **Використання відкритих баз даних і репозитаріїв** (Google Scholar, ResearchGate, ORCID) у верифікації наукових текстів.

Тема 9. Наукова етика у наукових комунікаціях.

Мета: сформувати розуміння принципів наукової етики як невід’ємної складової академічної доброчесності; розвивати здатність здійснювати наукову комунікацію відповідально, етично й професійно, дотримуючись норм академічного спілкування, цитування та представлення результатів дослідження; розвивати вміння дотримуватися норм наукової етики у процесі підготовки, публікації, обговорення та представлення результатів досліджень, у взаємодії з науковою спільнотою.

Зміст. **Наукова етика в системі академічних комунікацій:** поняття та принципи наукової етики: об’єктивність, чесність, неупередженість, повага до колег. Етичні норми дослідника: відповідальність за результати, уникнення фальсифікацій, фабрикацій і плагіату. Етика взаємодії у науковому середовищі: авторство, співавторство, рецензування, редакційна етика. Конфлікти інтересів у наукових публікаціях і способи їх запобігання. Етична поведінка під час наукових дискусій, конференцій, захисту дисертацій. Сутність і значення наукової етики в системі академічної доброчесності. Етичні норми дослідницької діяльності: достовірність результатів, відповідальність за дані, недопустимість фальсифікацій та фабрикацій. Етика авторства й співавторства, коректне цитування та визнання внеску інших дослідників. Етичні аспекти наукових публікацій і рецензування. Міжнародні стандарти наукової етики. Наукова етика в умовах цифрової комунікації: академічні соціальні мережі, електронні журнали, відкрита наука.

Тема 10. Основи академічного письма.

Мета: Сформувати розуміння сутності, принципів і стандартів академічного письма; розвивати навички створення наукових текстів відповідно до вимог академічної доброчесності, логічності, аргументованості, структурованості й стилістичної коректності. Знати сутність, функції та принципи академічного письма; особливості наукового стилю й жанрову специфіку наукових текстів; вимоги до структури й оформлення наукових робіт. Особливості формування структурованих, логічно пов'язаних наукових текстів відповідно до академічних стандартів. Вміти редагувати власні тексти з урахуванням вимог академічного письма.

Зміст: **Основи академічного письма:** академічне письмо як форма представлення результатів дослідження. Структура наукового тексту: постановка проблеми, аналіз джерел, методологія, результати, висновки. Особливості наукового стилю: логічність, аргументованість, точність, лаконічність, об'єктивність. Правила оформлення цитат, посилань і бібліографічних списків. Техніки перефразування, узагальнення, академічного самовираження. Наукова публікація як засіб фіксації та оприлюднення наукового результату. Види академічних текстів: дисертація, стаття, тези, наукова доповідь, рецензія, науковий огляд. Структура наукового тексту: вступ, основна частина, висновки, список джерел. Особливості наукового стилю та мовні норми академічного письма. Вимоги до змісту та структури наукової статті. Відмінності між академічним і публіцистичним стилем. Культура академічного діалогу в електронному середовищі (електронна пошта, рецензування, платформи наукової комунікації). **Академічна доброчесність як підґрунтя наукової етики і письма:** академічне письмо як прояв доброчесності: чесність у представленні джерел, коректність посилань. Роль наукового керівника у формуванні етичної культури дослідника. Приклади порушення наукової етики: маніпуляції з даними, некоректне авторство, плагіат у публікаціях. Етичні стандарти публікаційної діяльності. Повага до чужих і власних наукових результатів. Роль наукового керівника у вихованні культури інтелектуальної праці. Приклади судових і академічних кейсів щодо порушення авторських прав.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Аудиторні		Самостійна робота аспіранта	Індивідуальна робота
		Лекції	Практичні заняття		
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Академічна доброчесність як інструмент підвищення якості освіти і науки					
Тема 1. Академічна доброчесність як основа освітньої та наукової діяльності. Політика та інструменти формування академічної доброчесності у закладах вищої освіти.	4	2	2		Підготовка огляду літератури, повідомлення, есею або реферату, виконання творчого завдання
Тема 2. Хронологія прийняття декларативних документів щодо принципів академічної доброчесності.	10	2	2	6	
Тема 3. Цінності академічної доброчесності	10	2	2	6	
Тема 4. Поняття академічної культури.	10	2	2	6	

Етичний кодекс академічної установи.					
Тема 5. Процедура встановлення фактів порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності та запобігання порушення академічної доброчесності.	2		2		
Змістовний модуль 2. Інтелектуальна власність та академічна доброчесність.					
Тема 6. Поняття інтелектуальної власності у системі наукової діяльності.	2		2		
Тема 7. Академічна доброчесність та право інтелектуальної власності.	4	2	2		
Тема 8. Сучасні системи перевірки академічних текстів на плагіат.	8		2	6	
Тема 9. Наукова етика у наукових комунікаціях.	8		2	6	
Тема 10. Основи академічного письма	2		2		
Індивідуальна робота (за наявності)					
Підсумковий контроль					залік
УСЬОГО ГОДИН	60	10	20	30	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Академічна доброчесність як основа освітньої та наукової діяльності. Політика та інструменти формування академічної доброчесності у закладах вищої освіти.	2
2.	Хронологія прийняття декларативних документів щодо принципів академічної доброчесності.	2
3.	Цінності академічної доброчесності	2
4.	Поняття академічної культури. Етичний кодекс академічної установи.	2
5.	Академічна доброчесність та право інтелектуальної власності.	2
Всього		10

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Академічна доброчесність як основа освітньої та наукової діяльності. Політика та інструменти формування академічної доброчесності у закладах вищої освіти.	2
2.	Хронологія прийняття декларативних документів щодо принципів	2

	академічної доброчесності.	
3.	Цінності академічної доброчесності	2
4.	Поняття академічної культури. Етичний кодекс академічної установи.	2
5.	Процедура встановлення фактів порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності та запобігання порушення академічної доброчесності.	2
6.	Поняття інтелектуальної власності у системі наукової діяльності.	2
7.	Академічна доброчесність та право інтелектуальної власності.	2
8.	Сучасні системи перевірки академічних текстів на плагіат.	2
9.	Наукова етика у наукових комунікаціях.	2
10.	Основи академічного письма. Залік	2
Всього		20

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Хронологія прийняття декларативних документів щодо принципів академічної доброчесності.	6
2.	Цінності академічної доброчесності	6
3.	Поняття академічної культури. Етичний кодекс академічної установи.	6
4.	Сучасні системи перевірки академічних текстів на плагіат.	6
5.	Наукова етика у наукових комунікаціях.	6
Всього		30

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ.

- Виступи на науковій конференції.
- Участь у наукових конференціях.
- Публікація тез доповідей та статей у наукових журналах, збірниках конференцій, наукових праць.
- Написання есеїв, презентацій, доповідей

Орієнтовна тематика есе, презентацій та доповідей з навчальної дисципліни «Академічна доброчесність в освітньо-науковому просторі»

1. Що таке академічна доброчесність?
2. Фундаментальні цінності академічної доброчесності.
3. Законодавча база забезпечення норм академічної доброчесності.
4. Види порушень академічної доброчесності.
5. У чому полягає зміст поняття наукової етики?
6. Канали наукової комунікації.
7. Як ви розумієте поняття «інтелектуальна власність»?
8. Об'єкти авторського права.
9. Сучасні системи для перевірки текстів на ознаки плагіату.
10. Які основні академічні тексти та на яких етапах підлягають перевірці на плагіат в БДМУ?
11. Методи інформаційного пошуку.
12. Архіви відкритого доступу наукових та навчальних матеріалів.
13. Яким чином можна виявити недостовірні інформаційні джерела?
14. Основна ідея Відкритого доступу.
15. Сутність академічної культури.
16. Основна ідея відкритої науки.
17. Як оформити перефразування в тексті наукової роботи так, щоб це не вважалося плагіатом?
18. Різновиди академічного плагіату, що допомагають виявити програмно-технічні засоби.

15. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання № 1. Оформлення мультимедійних презентацій.

Мультимедійні презентації оформляються згідно тематичного плану самостійної роботи з навчальної дисципліни. Презентації повинні бути оформлені українською мовою.

Вимоги до розробки мультимедійних презентацій:

1. Назва теми презентації.

2. План.

До кожного пункту плану:

– основні поняття (не більше 3-х).

– основні тези.

– цікава інформація по темі (статистика, експерименти тощо).

3. список використаних джерел (3-5 джерел).

4. ПІБ автора презентації, номер групи.

Завдання № 2. Практичні завдання з кожної теми.

Завдання № 3. Ведення словника основних термінів з кожної теми.

Завдання № 4. Конспектування та аналіз текстів першоджерел (книги, статті в збірках та періодичних виданнях).

16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

16.1. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання поточної навчальної діяльності.

Поточний контроль проводиться з метою з'ясувати рівень знань та умінь аспірантів з теми практичного заняття. Передбачає усне опитування, виконання тестових завдань і вирішення практичних завдань. Поточний контроль на практичних заняттях проводиться з метою виявлення готовності аспірантів до занять у таких формах:

- опитування (бліцопитування) та перевірка (вибіркова або фронтальна) теоретичних знань та практичних навичок.
- фронтальна перевірка готовності аспірантів до заняття;
- письмові відповіді на окремі запитання практичного заняття;
- письмова (до 20 хв.) контрольна робота;
- тестовий контроль.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля аспіранту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для навчальної дисципліни «Академічна доброчесність в освітньо-науковому просторі». При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. Аспірант повинен отримати **оцінку з кожної теми**. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі.

Вага кожної теми у межах одного модуля в балах є однаковою.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і містять контроль теоретичної та практичної підготовки.

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну діяльність під час вивчення дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем навчальної дисципліни з додаванням балів за індивідуальне завдання студента, **але не більше 200 балів**.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант при його вивченні для допуску до заліку, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі, з додаванням балів за індивідуальне завдання аспіранта.

16.2. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи.

Бали за індивідуальні завдання нараховуються аспіранту лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та значимості, але не більше 5-10 балів. Вони додаються до суми балів, набраних спірантом на заняттях під час поточної навчальної діяльності. *В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну роботу і виконання індивідуальних завдань діяльність не може перевищувати 200 балів.*

16.3. Умови допуску до складання підсумкового контролю.

Підсумковий контроль – здійснюється у формі заліку після закінчення вивчення всього курсу «Академічна доброчесність в освітньо-науковому просторі» Оцінювання здійснюється відповідно до регламенту проведення контролю та критеріїв оцінювання.

До підсумкового контролю допускаються аспіранти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Аспіранту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

16.4. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання під час проведення підсумкового контролю.

Підсумковий контроль засвоєння навчальної дисципліни «Академічна доброчесність в освітньо-науковому просторі» проводиться на практичному занятті після завершення змістових модулів 1-2. Залік виставляється тим аспірантам, які засвоїли навчальний матеріал з навчальної дисципліни з врахуванням поточної навчальної діяльності, виконання індивідуальної роботи та знань теоретичних питань до заліку. Оцінювання здійснюється відповідно до регламенту проведення контролю та критеріїв оцінювання.

Залік виставляється на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), що виставляються на кожному навчальному занятті за відповідною темою та кількістю балів за виконання індивідуальних завдань аспірантом.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант при вивченні навчальної дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуальних завдань – 200 балів.

17. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

17.1. Перелік теоретичних питань до підсумкового контролю (заліку).

1. Поняття академічної доброчесності.
2. Принципи академічної доброчесності в освітньому та науковому середовищі України
3. Що таке «академічний плагіат»?
4. Які види плагіату ви знаєте?
5. Академічний плагіат: поняття, види та особливості .
6. Значення академічної доброчесності в сучасному освітньо-науковому просторі.
7. Наукова доброчесність, як запорука стабільного розвитку закладу вищої освіти
8. Академічна доброчесність, як запорука підвищення якості освіти.
9. Проблеми плагіату в студентських роботах.
10. Чи є актуальним питання боротьби з плагіатом на сьогоднішній день?
11. Формування культури академічної доброчесності майбутніх медиків.
12. Фундаментальні цінності академічної доброчесності.
13. Проблеми реалізації принципів академічної доброчесності у закладах вищої освіти.
14. Хронологія прийняття декларативних документів щодо принципів академічної доброчесності.
15. Норми законодавства, внутрішньо-правова база закладу вищої освіти з питань академічної доброчесності.
16. Міжнародний досвід та впровадження практик із забезпечення академічної доброчесності.
17. Запровадження системи внутрішнього і зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.

18. Вимоги законодавства України щодо реалізації освітньої політики та культури академічної доброчесності, підвищення якості освіти.
19. Цінності та принципи академічної доброчесності.
20. Умови забезпечення утвердження принципів академічної доброчесності: створення методичних рекомендацій щодо роз'яснення та впровадження принципів академічної доброчесності.
21. Правий механізм притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності в закладі вищої освіти.
22. Етичний кодекс академічної установи. Кодекс етики та корпоративної культури БДМУ.
23. Діяльність етичних комісій та інструменти підвищення ефективності впровадження кодексу академічної етики рекомендації щодо створення та ефективної роботи етичної комісії.
24. Процедура проведення опитування.
25. Інтелектуальна власність та академічна доброчесність.
26. Плагіат. Види плагіату.
27. Засоби перевірки академічних текстів на плагіат.
28. Системи для перевірки текстів на ознаки плагіату. Призначення систем пошуку ознак плагіату. Вимоги до цих систем.
29. Сучасні системи перевірки академічних текстів на плагіат у світі.
30. Академічні роботи, що підлягають перевірці на плагіат.
31. Загальна схема перевірки академічних робіт на плагіат.
32. Критерії оцінювання схожості/ідентичності/запозичень у творах.
33. Робота з джерелами збігів.
34. Експертна оцінка.
35. Сервіси визначення авторства.
36. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.
37. Оформлення цитувань, посилань та списку використаних джерел у наукових статтях.
38. Українські стандарти і правила оформлення посилань і цитувань в освітніх та наукових роботах.
39. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах.
40. Академічне письмо.

17.2. Перелік практичних завдань та робіт до підсумкового контролю.

- Аналіз понять «академічна доброчесність» та «академічна недоброчесність» (есе).
- Тестування на знання **нормативно-правової бази України** (ст. 42 Закону «Про освіту», внутрішні положення ЗВО).
- Підготовка короткого наукового есе з обов'язковим використанням цитувань і бібліографії.
- Практика правильного **цитування** текстів із наукових джерел.
- Вправи на **виявлення та виправлення випадків плагіату** в запропонованих текстах.
- Ознайомлення з програмами перевірки текстів на плагіат (StrikePlagiarism, Unicheck, Turnitin тощо).
- Аналіз конфліктних ситуацій (наприклад: студент здав роботу з плагіатом; як діяти викладачу й студенту?).
- Рольова гра «**Етичний комітет**»: студенти розподіляються на групи (адміністрація, викладачі, студенти) і розглядають «порушення академічної доброчесності».
- Дебати на тему: «Чи можливе повне викорінення плагіату у вишій освіті?».
- Підготовка реферату чи доповіді про міжнародний досвід забезпечення академічної доброчесності.

18. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ БАЛІВ

При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність аспірантам виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою, які потім конвертуються в бали, залежно від кількості тем у модулі, таким чином:

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок				Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				
Модуль 1 60/2,0	1 (№1)	10	5	4	3	2	120
			20	15	12	0	

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант при вивченні дисципліни, визначається шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «відмінно» на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну роботу і становить **200 балів = 20x10**

Мінімальна кількість балів для аспірантів, яку може набрати аспірант при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «задовільно» на кожному занятті: **120 балів = 10x12**

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1 Основна (базова):

- Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність : навчальний посібник для студентів 1-го курсу всіх спеціальностей медичних та фармацевтичних факультетів. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. – 108 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130%20%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%20%D0%90%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_2021.pdf
- Кодекс академічної доброчесності Буковинського державного медичного університету [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/08/polozhennya-pro-kodeks-akademichno%D1%97-dobrochesnosti-290-adm.pdf>
- Паламар С., Науменко М. Реалізація принципів академічної доброчесності як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти. - Освітологічний дискурс, № 3-4(38-39), 2022 [Електронний ресурс] Режим доступу: [file:///C:/Users/Admin/Desktop/od,%D0%9F%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D1%80_%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE+\(1\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Desktop/od,%D0%9F%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D1%80_%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE+(1).pdf)
- Положення про запобігання академічному плагіату в Буковинському державному медичному університеті [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/08/polozhennya-pro-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>
- Кулик, Є. Текстові запозичення, оформлення посилань і цитувань в освітніх та наукових роботах : [презентація] [Електронний ресурс] / Є. Кулик. – 2021. – Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/42134>

19.2 Допоміжна:

- Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова – К.; Таксон, 2016. – 234 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/09/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf

2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол.многоз. за заг.ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхової, І.О. Дегтярьової. – Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. – 169 С.
3. Вища освіта в Україні: порядок денний для реформ [Електронний ресурс] Режим доступу: https://kse.ua/wp-content/uploads/2018/07/Vishha-osvita-v-Ukrai--ni_poryadok-dennii---dlya-reform-Pdf-v_1.pdf
4. Академічна доброчесність в університеті [Електронний ресурс] : [онлайн-курс] / НаУКМА-онлайн ; ГО ЕлібУКР. – ВУМ online. – 2018. – Режим доступу: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>
5. Академічна доброчесність: виклики сучасності: збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 04.11 – 15.11.2019) / Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці», Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського, Фундація ADD. — Варшава, 2019. – 157 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://card-file.ontu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b7314f25-3953-47b4-814b-ec90ed4e6a61/content>
6. Академічне письмо: 20 порад щодо написання академічних текстів та представлення результатів дослідження : [презентація] [Електронний ресурс] / Віктор Дроздов; Ізмаїльський державний гуманітарний університет. – [2019]. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1IsLV3ZIXN3d4q0tEm5st1b2BIARka1h/view>
7. Бруй, О. Авторське право та ліцензії Creative Commons : [презентація] [Електронний ресурс] / О. Бруй. – 2021. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/44855>
8. Закон України «Про освіту» ст.42 від 05.09.2017 р. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
9. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Стаття 50 «Порушення авторського права і суміжних прав». [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page3>
10. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Стаття 1 «Основні терміни та їх визначення». [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
11. Сацик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://education-ua.org.ua/articles/930-akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontseptsiya-chi-dievij-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti>
12. Чуканова, С. Оформлення списків джерел. Цитування та посилання: [Відео] / С. Чуканова; Ініціатива Academic IQ. – 2020. 11 черв. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=u4zVfStfpPs&t=713s>
13. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти (Лист від 23 жовтня 2018 року № 1/9-650). Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.) [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>
14. Яворська Т.М. Академічна доброчесність – запорука якісної освіти. Академічна доброчесність: виклики сучасності: Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с. [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/09/akademichna-dobrochesnist_naukovi-es.pdf

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ АСПІРАНТА (СИЛАБУСУ)

Зорій Ніна Іванівна – кандидатка філософських наук, доцентка закладу вищої освіти кафедри психології та філософії.